

Atık Yönetimi Sempozyumu

Belediyelerde Ambalaj Atık Yönetimi

17-21.Nisan 2011

Hülya ÇAKIR
Çevre Mühendisi

Ambalaj Atıkları Şube Müdürlüğü

Sunumun İçeriđi

- Belediyelerin Yükümlülükleri

- Ambalaj Atığı Yönetim Planları

- Satış Noktalarının Yükümlülükleri

- Ambalaj Atığı reticilerinin Yükümlülükleri

- Toplama Sistemi

Atık kompozisyonu

**24,36 milyon ton
katı atık**

Organik Atık

**Ambalaj Atığı
%20**

Diğer

**4,8 milyon ton
Ambalaj atığı**

Yasal Mevzuat

5216 sayılı
Büyükşehir Kanunu

5393 sayılı Belediye
Kanunu

BELEDİYELER

2872 sayılı Çevre
Kanunu

Ambalaj Atıklarının
Kontrolü
Yönetmeliği

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması esas olarak yer almıştır

Bütün paydaşları içine alan bir sistem kurulmuştur.

Her bir paydaşın görev ve yükümlülükleri belirlenmiştir.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN SORUMLULUKLARI

1

- Ambalaj atıklarını düzenli depolama sahalarına almamak

2

- İlçe belediyelerinin çalışmalarında koordinasyonu sağlamak

3

- Ambalaj atık yönetimi konusunda çalışmaları desteklemek

4

- Eğitim faaliyetlerinin yapmak, katkıda bulunmak

İL VE İLÇE BELEDİYELERİNİN SORUMLULUKLARI

Ambalaj Atıklarının
Kaynağında Ayrı
Toplanmasından İl ve
İlçe Belediyeleri
sorumludur

il ve ilçe belediyeleri
kendileri yapabilir.

Hizmet alabilir

İL VE İLÇE BELEDİYELERİNİN SORUMLULUKLARI

1

- Ambalaj atığı biriktirme ekipmanlarında ambalaj atıklarının yetkili olmayan kişiler tarafından toplanmasını önlemek amacıyla gerekli tedbirler almak

2

- Kaynakta ayrı toplama çalışmalarını, araç, personel, ekipman vb. idari ve teknik konularda desteklemek

3

- Eğitim faaliyetleri yapmak

İL VE İLÇE BELEDİYELERİNİN SORUMLULUKLARI

***Ambalaj atıklarını düzenli depolama sahalarına almamak,**

***Ambalaj atıklarını evsel atık toplama araçlarına almamak,**

İl ve İlçe Belediyelerinin Ambalaj Atığı Yönetim Planı Sorumlulukları

Lisans/geçici faaliyet belgesi almış işletmeler, piyasaya sürenler ve/veya Yetkilendirilmiş kuruluşlar ile sözleşme imzalamak

Ambalaj atıkları yönetim planını hazırlamak

Planı Bakanlığa sunmak

Planın Bakanlığımız tarafından onaylanması

Uygulama bölgelerini denetlemek, önlem almak ve idari yaptırım uygulamak

Ambalaj Atıkları Yönetim Planı

- Ambalaj atıklarının oluşumunun azaltmak ve geri kazanmak,
- Ambalaj atıklarının kaynağında diğer atıklardan ayrı olarak toplamak,
- Atık yönetim politikalarında belirlenen hedeflere ulaşmak;
- Düzenli depolama alanı'nın kullanılabilir ekonomik ömrünü uzatmak,
- Evsel atık toplama araçlarının taşıma kapasitelerini artırmak, sefer sayısını azaltmak,
- Halkı bilinçlendirmek, çevre bilincini artırmak,
- Geri kazanım sürecinin verimini arttırmak,
- Doğal kaynakları korumak,ülke ekonomisine katkı sağlamak,enerji tasarrufu yapmak,
- Ambalaj atığı envanterini oluşturmak;

için

gerekli finansmanı ortaya koymak ve gelecekteki yatırım ihtiyacının belirlenmesine yardımcı olmak,

..... amacıyla hazırlanmaktadır.

Ambalaj Atığı Yönetim Planı Formatı

- 31 Ağustos 2009 tarihli Bakanlık
Makam Olur'u ile belirlenen
**Ambalaj Atıkları Yönetim Planı
(AAYP) Formatı'** na göre
hazırlanmalıdır.

AMBALAJ ATIKLARI YÖNETİM PLANI 4 BÖLÜMDEN OLUŞMAKTADIR.

1

• İletişim Bilgileri

2

• Bölgenin Mevcut Durumu

3

• Uygulama Planı

4

• İzleme

1.SORUMLU TARAFLARIN İLETİŞİM BİLGİLERİ

Sorumlu Personeller	Adı, Soyadı	Meslek, Ünvan	Tel	Fax	e-posta
Belediye					
İl Çevre ve Orman Müdürlüğü					
Piyasaya süren/ Yetkilendirilmiş Kuruluş					
Lisanslı İşletme					

2-BÖLGENİN MEVCUT DURUMU

Nüfus Bilgileri

Kışlık Nüfus	Yazlık Nüfus	Toplam Nüfus

Sosyo ekonomik yapı

Mahalle Adı	Konutların Yapısı	Isınma Şekli	Yerleşim Yapısı

Atık Kompozisyonu

Mahalle Adı	Evsel katı atık miktarı(ton/gün)

•Atık türü	•Oranı (%)	•Miktar (ton/gün)	•Miktar (ton/yıl)
•Mutfak atıkları			
•Toplam Ambalaj Atığı			
Plastik			
Metal			
Cam			
Kağıt-karton			
Kompozit			
•Diğer			

Kompozisyon tespiti bulunmayan belediyeler tarafından, plan onaylandıktan sonra kompozisyon tespiti yapılmalı ve 2. gelişme raporunda gönderilmelidir.)

Lisanslı işletmeler

Mahalle Adı	Lisanslı/GÇİ TAT işletme adı	Toplama Bölgelerine Uzaklıkları

- Lisansız olarak ambalaj atığı toplayan işletmelerin lisanslandırılması veya kapatılmasıyla ilgili çalışmalar belirtilmelidir.
- Belediyeler ve lisanslı ambalaj atığı toplama ayırma tesisleri arasında yapılacak sözleşmenin örneği ilave edilmelidir. Sözleşme süresi en az üç yıl olmalıdır.
- Plandan önce yürütülen çalışmalar belirtilmelidir.

3.UYGULAMA PLANI

- Mevcut durum göz önünde bulundurularak, ambalaj atığı kaynakta ayrı toplama çalışmalarının kimler tarafından, nasıl ve ne şekilde ve ne zaman yapılacağına ilişkin bilgiler istenmektedir.

3.UYGULAMA PLANI AŞAMALARI

Nüfus	Aşama sayısı
Nüfus $\leq$ 25.000	1 aşama
Nüfus $\leq$ 50.000	En fazla 2 aşama
Nüfus $\leq$ 100.000	En fazla 3 aşama
Nüfus $\leq$ 200.000	En fazla 4 aşama
Nüfus $\leq$ 300.000	En fazla 5 aşama
Nüfus $\geq$ 300.000	En fazla 6 aşama

Aşamalar belediyenin toplam nüfusuna göre belirlenmeli ve her bir aşama en fazla altı aylık dönemi kapsamalıdır. Aşamaların tarihleri, aşamaların toplam nüfusa oranları verilmelidir.

Uygulama Planı

Atık üreticileri

Satış noktaları

Kullanılacak araç ve ekipmanlar

Toplama Zamanı

EĞİTİM

- Her aşama için hedef kitleye göre ayrı ayrı eğitim programları oluşturulmalıdır.
- Eğitimde kullanılacak yöntem ve dokümanların örnekleri yer almalıdır.
- Eğitimin kimler tarafından verileceği belirtilmelidir.

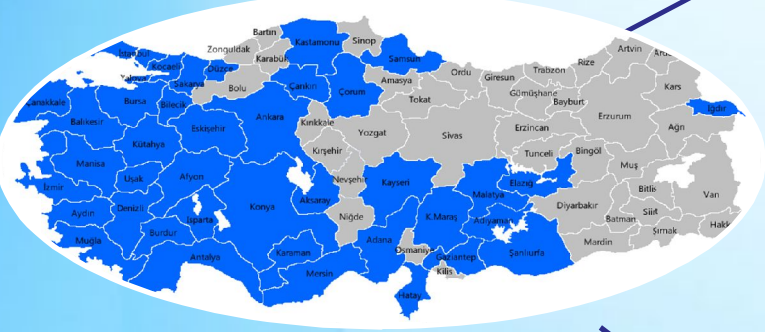

HARİTA

Her bir aşama

Toplama
güzergahları

Kumbara ve
konteynırların yerleri

4.İZLEME

İzleme ekibi	Kurum/ kuruluş	Aşamalar	İzleme tarihleri	İzleme periyodu

4.İZLEME

- Ayrı toplamanın yapıldığı bölgelerdeki nüfus, toplanan atık miktarı ve kompozisyonunun aylara göre dağılımı, verilen eğitim, yerleştirilen kumbara sayısı, dağıtılan ekipman sayısı vb. konularda istatistiki veriler tutulmalıdır.

GELİŞME RAPORU

- Belediyeler planının onaylanmasının ardından her altı ayda bir gelişme raporu hazırlayarak Bakanlığa sunulması gerekmektedir.
- Gelişme raporunda hedeflere ulaşılamaması durumunda Bakanlık tarafından belediyeye uyarı yazısı yazılmaktadır.

PLANLARIN REVİZE EDİLMESİ

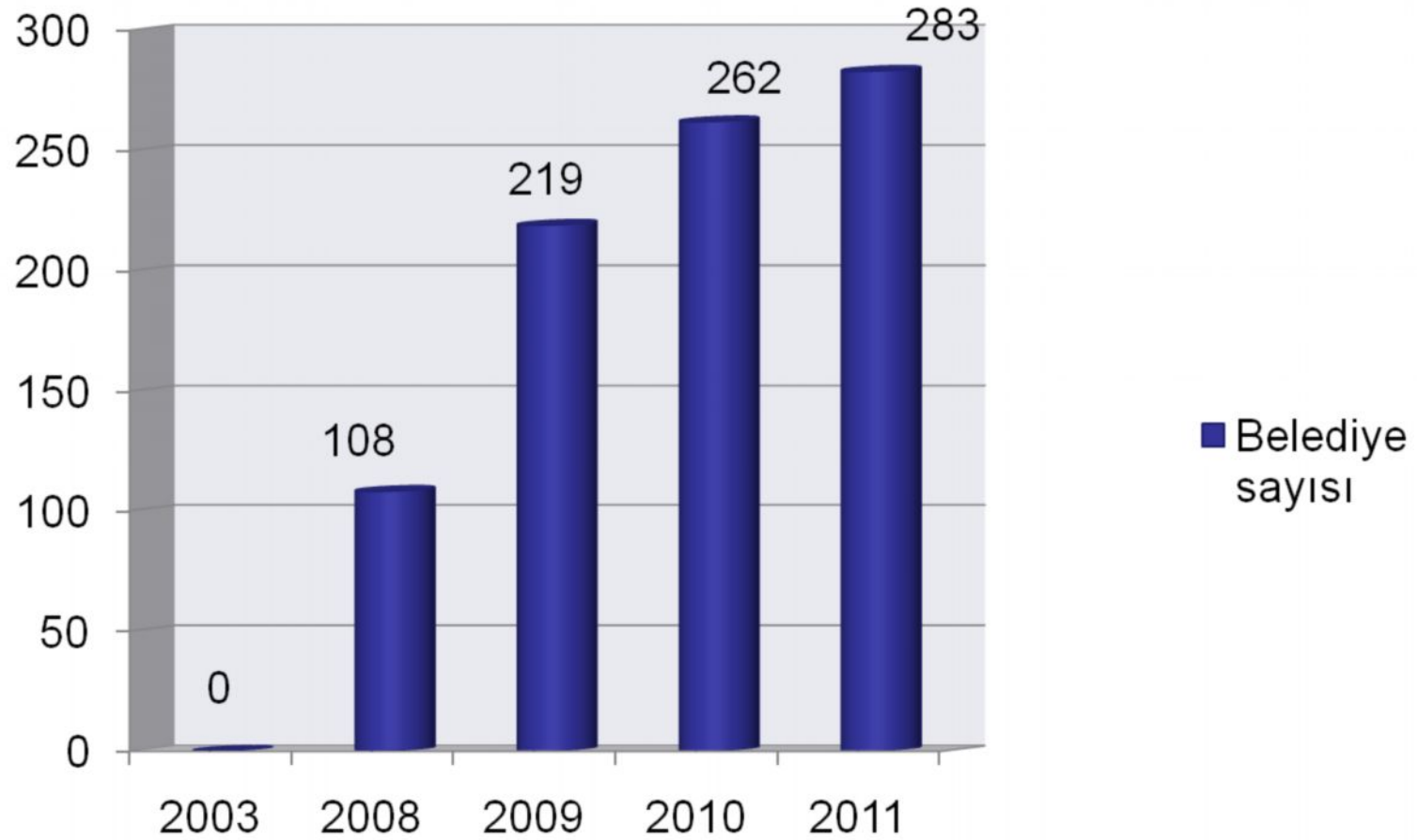
- İlk altı aylık gelişme raporunun Bakanlığa sunulması,

- Değişiklik gerekçelerinin belediye tarafından yazılı olarak Bakanlığa gönderilmesi

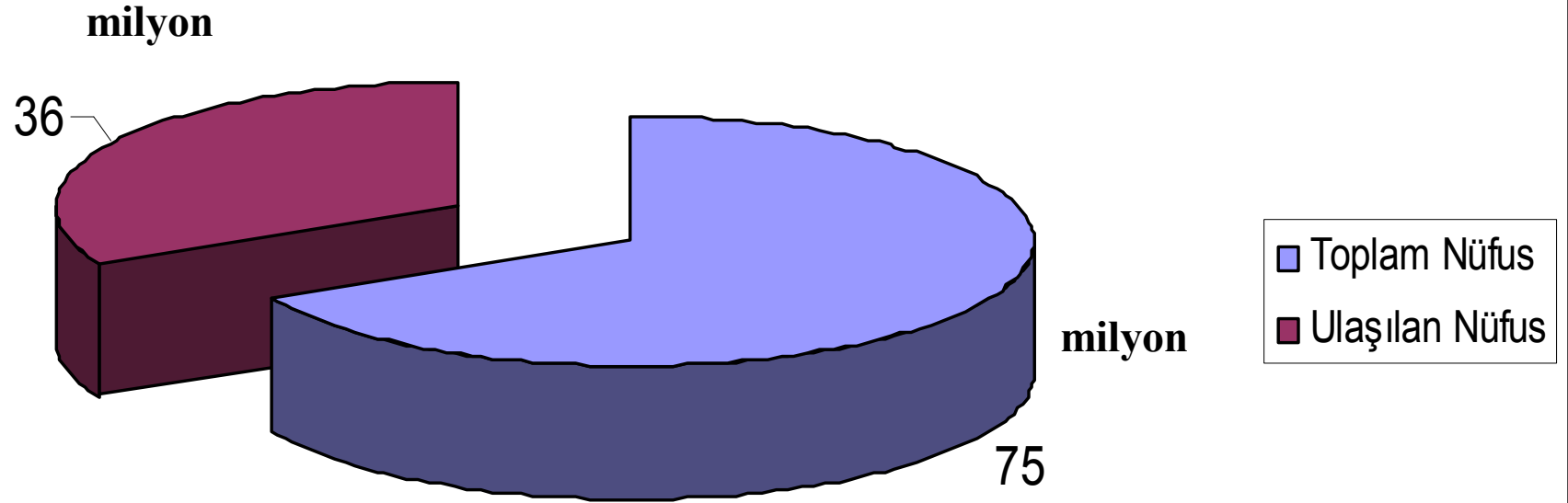
Bakanlık gerekçelerin ve ilk altı aylık gelişme raporunun Bakanlığa sunulmasından sonra, uygun bulursa değişiklik yapmakta ve ilgili taraflara bildirmektedir.

Onaylanan Ambalaj Atığı Yönetim Planları (2003-Mart 2011)

Ambalaj Atığı Yönetim Planı Onaylanan Belediye Nüfusu

Ambalaj Atığı Toplama Sisteminde Satış Noktaları

200 metrekareden büyük mağaza, market, süpermarket, hipermarket ve alışveriş merkezleri vb. **satış noktaları** olarak adlandırılmaktadır.

- *Toplama noktaları oluşturmak,
- *Ambalaj atıklarını sisteme vermek
- *Piyasaya süren işletmeleri tespit etmek,
- *Kod numarası olmayan ambalajlı ürünü satmamak
- *Piyasaya süren bildirimi yapmak
- *Poşet kullanımını azaltmak,
- *Tüketicileri bilgilendirmek
- *Çalışmaları her yıl şubat ayının sonuna kadar il çevre ve orman müdürlüklerine göndermek,

Toplama Sisteminde Ambalaj Atığı Üreticileri

Ambalaj atığı oluşumuna sebep olan tüketiciler, site yönetimleri, okullar, sağlık kuruluşları, terminaller, turistik tesisler, organize sanayi bölgeleri vb nihai kullanıcılar **ambalaj atığı üreticisi** olarak adlandırılmaktadır.

*Oluşturdukları ambalaj atıklarını, belediyenin planı doğrultusunda, belirlenen toplama sistemine uygun olarak biriktirmek,

*Belediyenin sistemine ücretsiz vermek,

Kaynakta Ayrı Biriktirme Yöntemleri

- **Kapıdan kapıya toplama yöntemi**
 - Tüketici pasiftir,
 - Ağırlıklı olarak toplayıcı rol oynar,
 - Tüketici tarafından diğer evsel katı atıklardan ayrı olarak ambalaj atıkları bir poşette biriktirilir,
 - Belirli periyotlarla lisanslı işletmeler tarafından toplanır.

- **Bırakma merkezli toplama yöntemi**
 - Toplayıcı pasiftir,
 - Ağırlıklı olarak tüketici rol oynar,
 - Tüketici ayırdığı ambalaj atıklarını belirli bir mesafe kat ederek kumbara ya da konteynerlere bırakır.

- **Büyük konteyner**
 - Ağırlıklı olarak marketler, alışveriş merkezlerinde kullanılır,
 - Büyük kontereynerlerde biriktirilir,
 - belirli periyotlarla konteyner sahiplerince toplanır,

Ayrı Toplama Sistemi

- Her türlü ekipman mavi renkli, sadece cam kumbaraları yeşil ve/veya beyaz olmalıdır.
- Ayrı Toplama poşetleri ve kumbaralar ile araçların üzerinde;
 - ayrı toplanacak ambalaj atıkları ile atılmayacak atık türleri yazı ve şekil ile gösterilmelidir.
 - kolayca okunabilecek ve anlaşılabilir boyutlarda tasarlanmalıdır.

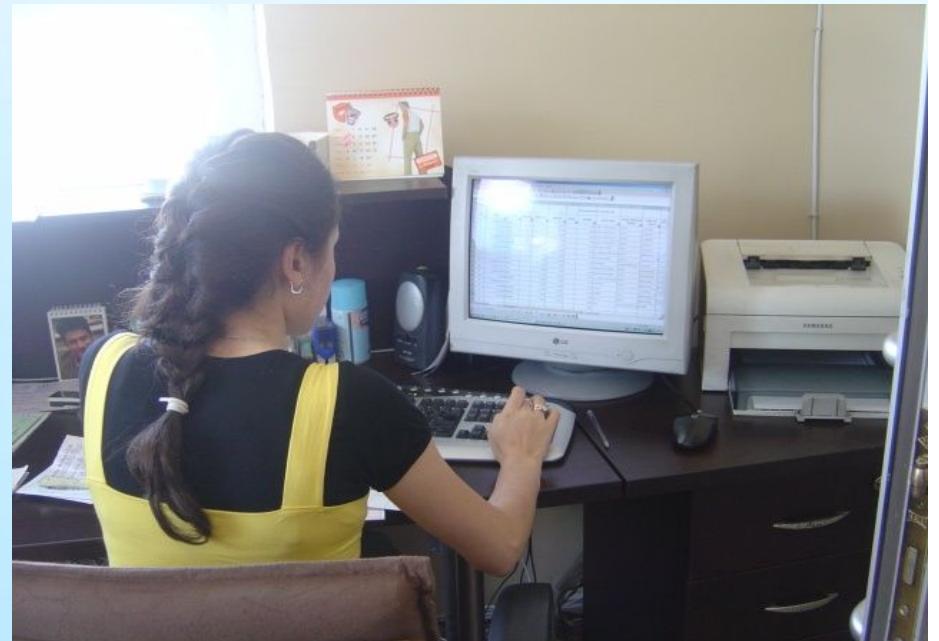
Ambalaj atıklarının toplanması ve taşınmasında kullanılacak araçların üzerinde “Ambalaj Atığı Toplama Aracı” ifadesi bulunmalıdır.

- Toplanan ambalaj atıkları lisanslı tesislerde cinslerine göre ayrılmakta ve geri dönüşüm tesislerine gönderilmektedir.

Bakanlık

**Toplama Ayırma
Tesisi**

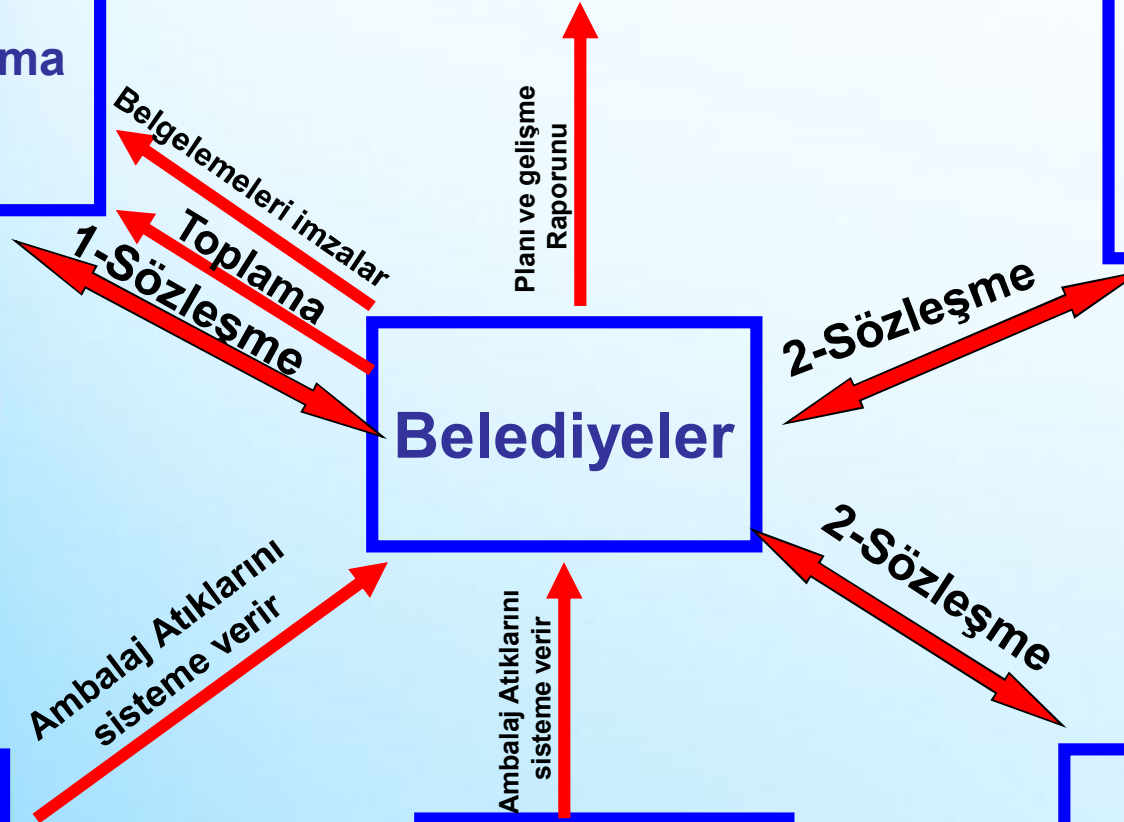
**Yetkilendirilmiş
Kuruluşlar**

Belediyeler

**Ambalaj Atığı
Üreticileri**

Satış Noktası

**Piyasaya süren
işletme**

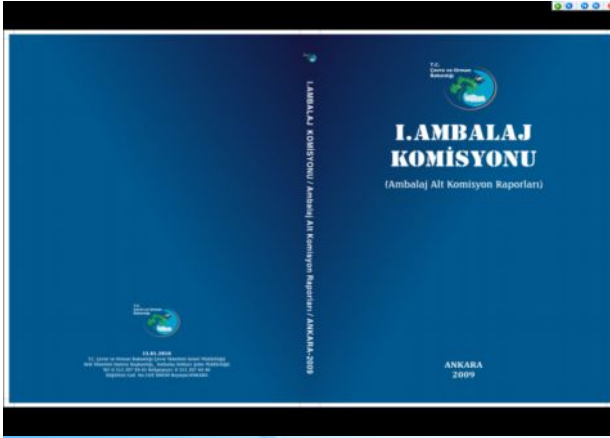

Tesis Bulunmaması

TAT Tesisi
olmayan iller

İÇOM ve
Belediyeler
işbirliği

Denetim
Uyarılar
Tesislerin
Kriterlerinin
Arttırılması

Belediyelerin Rolü, Yükümlülükleri, İkili Sözleşmelerin Güçlendirilmesi Ambalaj Alt Komisyonu

Uygulamada yaşanan problemler;

- *Bedelsiz uygulaması,
- *Toplama maliyetlerinin karşılanamaması,
- *Belediyelerin sisteme katkı sağlamaması ve gelir beklentisi içinde olması,
- *Sanayi tesislerinin yoğun olduğu belediyelere talepte bulunulması,
- *Ambalaj atığı üreticilerinin denetlenmemesi,
- *Belediyeler arasındaki tecrübelerin paylaşılacağı ortak platformların oluşturulmaması,
- *Eğitimin yetersiz olması,
- *Ambalaj atıklarının düzensiz / düzenli depolama alanlarında ayrıştırılmasına izin verilmesi,
- *İhale yönteminin ve kriterlerinin belli olmaması,
- Sokak toplayıcıları ile ilgili problemlerin olması
- *TAT ların lisans alabilmek için belediye ile sözleşme zorunluluğunun bulunması,

Telefon :0.312. 207 50 00

Faks:0.312. 207 64 46

www.atikyonetimi.cevreorman.gov.tr/